

SENIORENADVIESRAAD

BERLAAR

MEMORANDUM 2024

Index

Inleiding	4
1-Geef ouderen een structurele stem in het lokaal beleid	5
Stimuleer ouderen om hun stem uit te brengen	
Zet in op een sterke lokaal ouderenraad	
Bouw een duurzaam partnerschap uit	
Streef naar een evenwichtige leeftijdsverdeling van de kieslijst	
Maak ouderen wegwijs in het lokaal participatielandschap	
2-Ontwikkel een levensloopbestendig lokaal woonbeleid	5
Maak werk van een toekomstgerichte en levensloopbestendige woonbeleidsvisie	
Ondersteun een kwalitatieve woonmarkt	6
werk duurzame oplossingen uit om energiarmede in te perken	
maak werk van een diverse woonmix	
3-Mobiliteit	6
Zet in op integrale toegankelijkheid van de omgeving	
Betrek ouderen bij het uittekenen van het openbaar domein	7
Maak werk van een voetgangers- en fietsbeleid	
Voer een rechtvaardig lokaal mobiliteitsbeleid	
Voorzie structurele inspraakmogelijkheden voor ouderen	
Pas het STOP principe toe	
4- Leeftijdsvriendelijke gemeente	7
Realiseer mogelijkheden voor ontmoeting in de buurt	
Screen Berlaar op beweegvriendelijkheid	
5-Bevorder de participatie en het engagement van ouderen	8
Ondersteun het verenigingsleven	
Zorg voor een gevarieerd aanbod aan activiteiten	
Stimuleer activiteiten die ouderen laten sporten en bewegen	
Maak vrijwilligerswerk laagdrempelig en toegankelijk	
Introduceer en promoot de UIT pas	
6-Levenslang en levens breed blijven leren	9

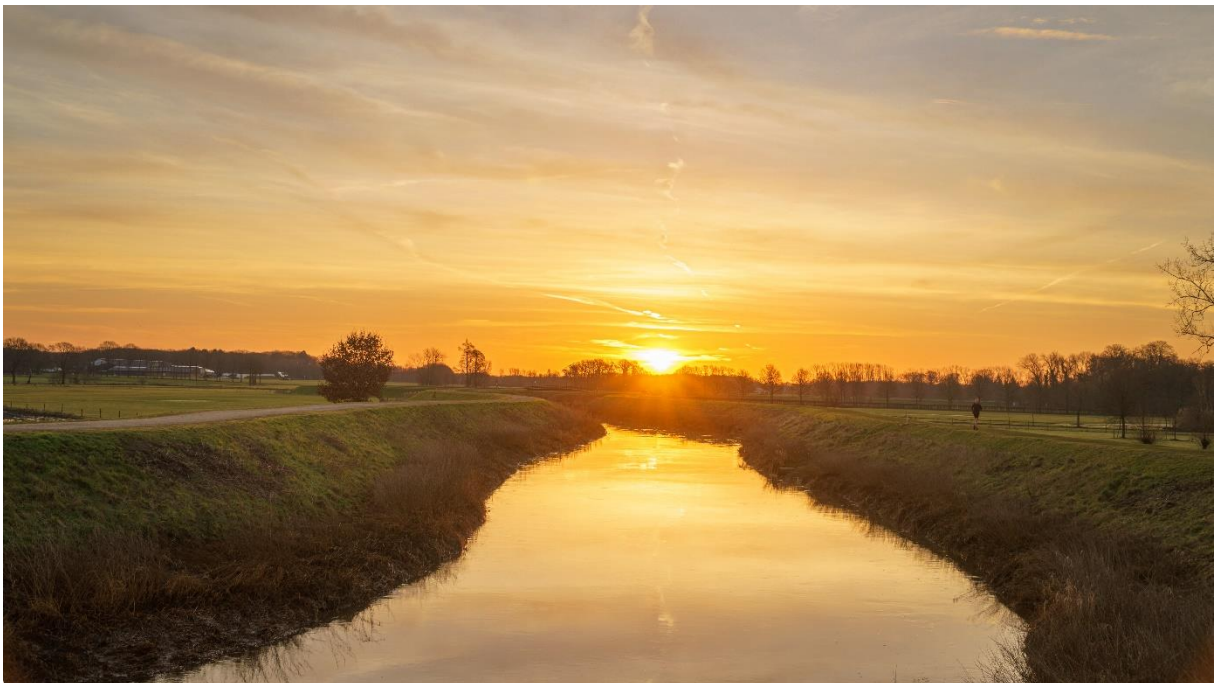
Bied alle publieke dienstverlening inclusief aan	
Werk een lokaal e- inclusiestrategie uit	9
Richt activiteiten en voorzieningen in het kader van digitale inclusie op	
Investeer in een of meerdere openbare computer ruimtes	
Stimuleer initiatieven die ouderen mogelijkheid bieden om digitaal bij te leren	
Investeer in een digitaal inclusief medewerkers-en vrijwilligersbeleid	
Bied ouderen de mogelijkheid om op hun eigen tempo en betaalbare prijs	
Levenslang en levensbreed te blijven leren	
7-Een sterk lokaal zorgbeleid voor ouderen	10
Blijf investeren in publieke zorg en ondersteuning	
Zet in op duurzame verbinding in zorgzame buurten	
Maak werk van een sterk lokaal mantelzorgbeleid	
Plaats de aanpak van ouderenmis(be)handeling op de agenda	
Bouw aan een dementievriendelijke omgeving	
8-Zet extra stappen in de strijd tegen armoede	10
Zorg voor een betere toeleiding naar de rechten en ondersteuning	
8-Tot slot	11

Inleiding

Tegen 2030 zal Vlaanderen meer dan 2,1 miljoen 60-plussers tellen. Dat betekent dat tegen het einde van de aankomende lokale legislatuur ruim 30% van de bevolking ouder dan 60 jaar zal zijn. En ook de oudste groep ouderen groeit pijlsnel: tussen vandaag en 2030 stijgt het aantal 80-plussers met meer dan 20%. Als lokaal bestuur sta je daarbij voor een duidelijke uitdaging: zorgen dat elke inwoner op een actieve en kwaliteitsvolle manier ouder kan worden, en kan deelnemen aan het leven in je gemeente. Zowel op **jonge, als op oudere leeftijd**. De omgeving die je daarvoor als lokaal bestuur creëert, en de mate waarin die een antwoord biedt op de wensen en noden van wie ouder wordt, zal daarin doorslaggevend zijn.

We willen dan ook als lokale ouderenraad en met de gemeenteraadsverkiezingen van 2024 klaarstaan met actiepunten voor het komende beleid.

Wij willen als seniorenraad een belangrijke brug vormen tussen burger en beleid. Vanuit de visie dat “goed bestuur” een gemeenschappelijk project is van de overheid en de burgers samen, willen wij als seniorenraad de kans grijpen om onze stem te laten horen, ideeën aan te brengen en op een constructieve en gecoördineerde manier meewerken aan een gedragen besluitvorming.

1 – Geef ouderen een structurele stem in het lokaal beleid

Een voortdurende dialoog met ouderen is een essentiële basis voor een leeftijdsvriendelijk lokaal beleid. Structurele inspraak- en participatiemogelijkheden voor ouderen zijn dan ook onontbeerlijk. Een lokale ouderenraad is hiervoor het kanaal bij uitstek. Zet voluit in op de versterking van deze raad.

– **Stimuleer ouderen om hun stem uit te brengen:** Nu de opkomstplicht voor de lokale verkiezingen is afgeschaft, is het belangrijker dan ooit om inwoners te motiveren om hun stem uit te brengen. Zet initiatieven op die ouderen stimuleren om hun stem uit te brengen door b.v. een stemlokaal in de WZC.

– **Zet in op een sterke lokale ouderenraad:** Via de lokale ouderenraad hebben ouderen een structurele stem in het lokale beleidsproces. Betrek deze raad bij de totstandkoming van het meerjarenplan en het uittekenen van het lokale participatiebeleid, en schakel hen actief in bij het uitdenken van lokaal beleid. Tegelijk kan deze raad een partner zijn om ouderen in een kwetsbare positie met meer specifieke methodieken te betrekken of om te zorgen dat algemene burgerparticipatiebevragingen ook ouderen bereiken.

– **Bouw een duurzaam partnerschap uit tussen de lokale ouderenraad, de ambtenaren en de schepenen voor ouderenbeleid:** De wisselwerking tussen deze drie partners is bepalend voor het lokaal ouderenbeleid. Betrek de seniorenraad bij advies vorming en herken de raad als een volwaardige adviesraad.

– **Streef naar een evenwichtige leeftijdsverdeling van de kieslijst:** Zet in op rechtstreekse politieke participatie van oudere vrouwen en mannen door ook hen prominente plekken op de kieslijst toe te kennen.

– **Maak ouderen wegwijs in het lokaal participatielandschap:** Ouderen kunnen via diverse kanalen wegen op het lokaal beleid. Communiceer helder over de wijze waarop ze kunnen participeren in het beleidsproces. Informeer hen actief en zorg dat alle informatie makkelijk terug te vinden is.

2 - Ontwikkel een levensloopbestendig lokaal woonbeleid

Zowel oudere eigenaars als (sociale) huurders wonen vaak in woningen die energieverwendend zijn, te groot zijn en niet aangepast zijn aan hun noden. Nochtans heeft iedereen recht op menswaardig wonen. Dit houdt in dat een woning aangepast, kwaliteitsvol en betaalbaar is en zich in een toegankelijke woonomgeving bevindt. Inzetten op levensloopbestendig wonen biedt perspectief om kwaliteitsvol wonen op oudere leeftijd te garanderen, zowel door in te zetten op aangepast of aanpasbaar bouwen en verbouwen, als door verhuizen in de eigen buurt aantrekkelijker te maken.

– **Maak werk van een toekomstgerichte en levensloopbestendige woonbeleidsvisie:** Die visie moet rekening houden met de noden en wensen van ouderen en inwoners met een fysieke beperking. Betrek hen bij de uitwerking ervan, informeer hen proactief over levensloopbestendig bouwen en verbouwen en ontzorg hen wanneer ze bouw- of verbouwingswerken willen uitvoeren die aansluiten bij de uitgewerkte woonbeleidsvisie. Bekend maken waar men hulp kan krijgen om de woning aan te passen om zolang mogelijk thuis te kunnen blijven wonen

- **Ondersteun een kwalitatieve woonmarkt, inclusief aangepaste woningen:** Zowel op de sociale als private woonmarkt is de kwaliteit van een aanzienlijk deel van de woningen ondermaats en is er een gebrek aan toegankelijke en aangepaste woningen. Zoek samen met woonmaatschappijen, huurders en verhuurders naar gepaste huisvestingsoplossingen op maat van ouderen met en zonder zorgnoden. Biedt zowel in de private als in de sociale huur ondersteuning voor woningaanpassingen. Ga inventief op zoek naar een optimaal gebruik van het bestaande sociale woonpatrimonium, bijvoorbeeld door te experimenteren met co-housing en kleinere woonentiteiten op maat van alleenstaanden. Bij nieuwe projecten, bouwpromotoren verplichten minimum 3% van de wooneenheden te realiseren aangepast aan senioren (serviceflats). Ondersteun nationaal om zorgwoningen toe te laten zolang de zorg nodig is (nu 3 jaar en 3 jaar verlengbaar decreet van 18 juni 2021)
- **Werk duurzame oplossingen uit om energiearmoede in te perken:** Informeer en sensibiliseer ouderen over de voordelen van energiezuinige opwaarderingwerken aan hun woning. Maak de nodige investeringen ook mogelijk voor ouderen in een financieel kwetsbare situatie.
- **Maak werk van een diverse woonmix:** Zorg dat ouderen die in een te grote of onaangepaste woning wonen, kunnen uitwijken naar een alternatief in hun vertrouwde buurt. Realiseer betaalbare, kwalitatieve en innovatieve woonalternatieven voor ouderen. Speel daarbij ook in op de wensen van ouderen en anders valide met zorgnoden. Dit omvat onder meer assistentiewoningen, zorgwoningen, kleinschalige groepswohnungen en co-housing. Zet in het bijzonder in op een divers aanbod van sociale woningen en op een nauwe opvolging van de woonnoden van de vergrijzende huurpopulatie.

3 – Mobiliteit

Voor ouderen is het essentieel dat hun bestemming vlot bereikbaar is en dat ze zich op een veilige en comfortabele manier heen en terug kunnen verplaatsen. Toch zijn heel wat ouderen minder mobiel dan ze zouden willen en ervaren ze moeilijkheden waardoor ze niet raken waar ze willen of wanneer ze daar zouden moeten zijn. Kom hieraan tegemoet met een sterk lokaal mobiliteitsbeleid dat ook voor ouderen een maximale bereikbaarheid garandeert. Voldoende toegankelijke, gebruiksvriendelijke en betaalbare vervoersopties zijn daarbij een must.

Elke verplaatsing of je u nu verplaatst met de fiets, openbaar vervoer of met de auto alles begint en eindigt te voet. Daarom vinden we goede, voldoende brede, opstakelvrije voetpaden zeer belangrijk, ook vragen we aandacht te hebben voor het plaatsen van verkeersborden op de voetpaden (voldoende hoog, en zeker niet in het midden van de voetpaden) het parkeren op voetpaden kan niet, ook niet gedeeltelijk, het brengt de voetgangers in gevaar)

Denk ook aan onze slechtziende mensen bij aanleg van voetpaden en voorzie blindengeleidingsstroken en noppen bij oversteekplaatsen.

Zet in op integrale toegankelijkheid van de omgeving: Door in te zetten op integrale toegankelijkheid worden drempels weggenomen en kan iedereen zich zelfstandig, veilig en comfortabel in zijn of haar leefomgeving bewegen. Belangrijke aandachtspunten voor ouderen zijn voldoende openbare toegankelijke toiletten in samenwerking met de handelaars, voldoende rustplekken, veilige wandel-

en fietspaden, een leesbare weginrichting, veilige oversteekplaatsen, voldoende verlichting en een laagdrempelige bereikbaarheid van de openbare diensten en het politiekorps.

– **Betrek ouderen bij het uittekenen van het openbaar domein:** Ruimtelijk beleid is vaak een technische aangelegenheid, maar met een grote impact op het welzijn van buurtbewoners. Ook ouderen willen zich goed en veilig voelen in hun omgeving. Betrek hen bij de inrichting van het openbaar domein. In het bijzonder zij die problemen ervaren om zich te verplaatsen.

--**Verbeter de verkeersveiligheid:** Ga voor een verkeersveilige inrichting van het wegennet door uit te gaan van de positie van kwetsbare weggebruikers. Voorkom zo dat ouderen door onveilige verkeerssituaties bepaalde routes vermijden of zich bepaalde activiteiten onttrekken. Help mee de hoge dodentol bij jongere en oudere weggebruikers naar beneden te brengen.

– **Maak werk van een voetgangers- en fietsbeleid:** Jongeren en ouderen maken een groot deel uit van de zwakke weggebruikers. Zorg dat de openbare ruimte voor elke zwakke weggebruiker toegankelijk en obstakelvrij is en zich tot aangename en vlotte verplaatsingen leent. Realiseer zilveren linten en voetgangerscirkels. En zet in op lokale initiatieven rond (veilig) elektrisch fietsen.

Maak een reglement over hoe **oplaadkabels voor e-wagens** moeten gebruikt worden, losse kabels over voet-fietspaden kunnen niet.

– **Voer een rechtvaardig lokaal mobiliteitsbeleid:** Garandeer de bereikbaarheid van belangrijke locaties voor ouderen. Maak hiertoe werk van een betaalbaar, performant openbaar en aangepast vervoer en zorg voor toegankelijke en comfortabele halte- en oversteekplaatsen. Voorzie voldoende passende opties van vervoer op maat en vrijwilligersvervoer om te garanderen dat iedereen, ook mensen met een beperking of zonder auto, rijbewijs of fiets, mobiel kunnen zijn.

– **Voorzie structurele inspraakmogelijkheden voor ouderen:** Betrek ouderen bij beslissingen over het vervoersaanbod, de inrichting van de publieke ruimte en maatregelen om de verkeersveiligheid te verbeteren. Sla ook acht op hun noden bij overleg op bovenlokaal niveau.

-**Pas het STOP principe toe:** Stappen, Trappen, Openbaar vervoer, Particulier vervoer zeker bij aanleg van nieuwe projecten en bij heraanleg van het openbaar domein

-**Creëer toegankelijke en comfortabele halte – en oversteekplaatsen** aan het openbaar vervoer (verhoogde opstapplaatsen aan bushalte b.v.)

4 -Leeftijdsvriendelijke gemeente

Berlaar is een landelijke gemeente waar natuur, landbouw en pittoreske dorpszichten elkaar afwisselen en dit willen we als senioren graag zo houden. We vragen dan ook om bij nieuwe verkavelingsvergunningen hiermee rekening te houden, voldoende ruimte voor groen, geen hoogbouw.

Inzetten op gezondheid, sociaal contact en beweging draagt bij tot het welzijn van elke burger en is in het bijzonder belangrijk voor het welzijn van ouderen. Creëer een omgeving die uitnodigt tot beweging en de levenskwaliteit van ouderen bevordert.

– **Realiseer mogelijkheden voor ontmoeting in de buurt:** Voor veel mensen is het opbouwen van nieuwe sociale relaties op oudere leeftijd een uitdaging. Nochtans heeft een sterk sociaal netwerk een belangrijke preventiefunctie, niet in het minst wat het voorkomen van eenzaamheidsgevoelens

betreft. Zorg door middel van een aangename leefomgeving ontmoetingskansen in de buurt. Betrek hier onder meer de lokale ouderenraad, verenigingen dienstencentra en buurtinitiatieven bij.

– **Screen Barlaar op beweegvriendelijkheid:** Bewegen kan je in tal van situaties stimuleren. Moedig actieve verplaatsingen, thuis bewegen en sporten aan. Hoewel er al goede initiatieven bestaan, worden heel wat mogelijkheden om ouderen te stimuleren om te bewegen vandaag nog niet benut.

– **Mensen met dementie** hebben recht op een volwaardige plaats in de gemeente, voorzie herkenningspunten zeker in de buurt van WZC.

Bevorder sociaal contact met aandacht voor de kwetsbare positie van sommige

5 – Bevorder de participatie en het engagement van ouderen

Ouderen willen hun leven betekenisvol blijven invullen. Sommigen hebben zin om hun horizons te verruimen, soms letterlijk door te reizen, maar even goed door bij te leren, nieuwe talenten te ontdekken of hun passie te delen. Anderen willen de kennis of competenties die ze hebben benutten in het verenigingsleven, soms in een verantwoordelijke rol, soms als deelnemer aan activiteiten. Toch worden heel wat ouderen met obstakels geconfronteerd die hen tegenhouden om te participeren. Naast een financiële drempel zijn er ook informatie-, fysieke en sociale drempels. In een leeftijdsvriendelijke gemeente wordt met elke hindernis rekening gehouden om ervoor te zorgen dat elke oudere die dat wil kan (blijven) participeren

– **Ondersteun het verenigingsleven:** Ondersteun verenigingen zodat ze ten volle hun rol kunnen spelen als katalysator van een sterk sociaal weefsel in de gemeente. Maak mensen er actief warm voor.

– **Zorg voor een gevarieerd aanbod aan activiteiten:** Bevraag ouderen naar hun wensen en voorkeuren en garandeer samen met de lokale verenigingen lokale dienstencentra, buurtcentra en culturele centra een gevarieerd vrijetijdsaanbod, zowel qua invulling van de activiteiten als wat de locatie en het tijdstip betreft. Zorg voor samenwerking en afstemming, met oog voor ieders eigenheid en sterktes. Naast fysieke activiteiten kan de lokale overheid ook een digitaal aanbod faciliteren, bijvoorbeeld door het streamen van een theatervoorstelling in een woonzorgcentrum.

– **Stimuleer activiteiten die ouderen laten sporten en bewegen:** Zorg voor een divers aanbod aan sport- en bewegingsactiviteiten in samenspraak met de lokale ouderen- en sportverenigingen. Zorg voor aangepaste accommodatie zoals b.v. een sporthal, polyvalente zaal.

– **Maak vrijwilligerswerk laagdrempelig en toegankelijk:** Veel ouderen willen zich als vrijwilliger inzetten. Zo kunnen zij een betekenisvolle rol opnemen, actief blijven, nieuwe contacten leggen en voortdurend bijleren. Tegelijk bieden oudere vrijwilligers een groot potentieel voor zorgzame buurten. Verleen vrijwilligers voldoende, duidelijke en laagdrempelige informatie en ondersteuning en help kandidaat-vrijwilligers en organisaties elkaar vlot te vinden.

– **Introduceer en promoot de UITPAS en werk zo zonder te stigmatiseren de financiële participatiedrempel weg:** Dankzij de solidaire kostendeling tussen de organisator, de lokale overheid en de deelnemer kunnen personen in armoede aan een kansentarief deelnemen aan vrijetijdsactiviteiten.

6 - levenslang en levens breed blijven leren

Maak werk van een digitaal inclusieve samenleving

Er werd in Vlaanderen al sterk ingezet op digitale vormen van dienstverlening, maar de coronacrisis heeft voor een stroomversnelling gezorgd in de digitalisering van onze samenleving. Digitalisering kan voor nieuwe mogelijkheden zorgen, onder meer op vlak van sociaal contact, cultuurparticipatie en toegang tot informatie en diensten. Maar digitalisering creëert en versterkt ook kwetsbaarheid. Ouderen die niet over de nodige middelen of digitale kennis beschikken vallen uit de boot. Hun contacten met loketbedienden worden schaarser, ze moeten opeens extra betalen voor persoonlijke basisdienstverlening en stellen machteloos vast dat buurtwinkels hun deuren sluiten en bankfilialen uit het straatbeeld verdwijnen.

– **Bied alle publieke dienstverlening inclusief aan:** Maak gebruik van een slimme mix aan kanalen om te garanderen dat zowel digitaal vaardige ouderen als zij die een persoonlijke aanpak verkiezen toegang tot de openbare dienstverlening hebben. Maak werk van voldoende, bereikbare **bankautomaten**.

– **Werk een lokale e-inclusiestrategie uit:** Breng de noden van ouderen op het vlak van digitale inclusie in kaart en benut de expertise van lokale actoren en initiatieven om de digitale kloven op het vlak van toegang tot digitale technologieën, digitale vaardigheden en wat het gebruik van essentiële diensten betreft weg te werken. Schenk ook voldoende aandacht aan de toegankelijkheid en gebruiksvriendelijkheid van de lokale digitale toepassingen.

– **Richt activiteiten en voorzieningen in het kader van digitale inclusie op buurt- of wijkniveau in:** Door nabijheid te garanderen hoeven ouderen zich niet ver te verplaatsen en kunnen ze hier makkelijk aan deelnemen. Een coördinator voor digitale inclusie kan het aanbod van initiatieven rond digitale inclusie afstemmen op de noden die in die wijk of buurt leven. Aanreikende zorg-hulpverlening en pak drempels aan zodat ook ouderen in kwetsbare situaties kunnen participeren.

– **Investeer in een of meerdere openbare computerruimtes:** Zorg dat ouderen gratis gebruik kunnen maken van een digitaal toestel en een internetverbinding in een openbare computerruimte. Het is ook handig als je er documenten kan printen en je elektronische identiteitskaart in kan lezen. Voorzie ook gratis wifi in openbare gebouwen en op buitenlocaties.

– **Stimuleer initiatieven die ouderen de mogelijkheid bieden om digitaal bij te leren:** Dit kan individueel met een digi-buddy of begeleider, of via laagdrempelige initiatieven van verenigingen, lokale dienstencentra of in bibliotheken.

– **Investeer in een digitaal inclusief medewerkers- en vrijwilligersbeleid:** Zorg dat loketmedewerkers en vrijwilligers van gemeentediensten die regelmatig met ouderen in contact komen hen vlot wegwijs kunnen maken bij digitale vragen of problemen of kunnen doorverwijzen naar een vorming of hulpverlening op maat

– **Bied ouderen de mogelijkheid om op hun eigen tempo en aan een betaalbare prijs levenslang en levensbreed te blijven leren:** Een gevarieerd scala aan initiatieven maakt dit mogelijk. Stimuleer vernieuwende activiteiten van verenigingen, workshops, cursussen en voorstellingen op maat

georganiseerd door het lokaal dienstencentrum, de bibliotheek, het cultureel centrum, ... en organiseer regelmatig overleg.

7 – een sterk lokaal zorgbeleid voor ouderen

Met het ouder worden, worden mensen geconfronteerd met toenemende zorgnoden, vaak chronisch en complex van aard. Het gaat niet enkel over fysieke problemen, ook verlieservaringen, ingrijpende levensveranderingen en existentiële vragen nemen toe. Een sterk lokaal uitgebouwd zorgbeleid komt tegemoet aan de uitdagingen waar oudere inwoners met een zorg- en ondersteuningsnood voorstaan

– **Blijf investeren in publieke zorg en ondersteuning:** Elke oudere moet kunnen rekenen op een toegankelijk, betaalbaar en kwalitatief hoogstaand zorgaanbod. Een sterk publiek georganiseerd zorgaanbod, zowel op het vlak van ondersteuning thuis als in een residentiële setting, blijft daarvoor een belangrijk fundament.

– **Zet in op duurzame verbinding in zorgzame buurten:** Neem een faciliterende rol op in de uitbouw en verankering van zorgzame buurten. Breng partners samen en coördineer samenwerkingsverbanden die laagdrempelige zorg en ondersteuning in de buurt mogelijk maken. Heb daarbij ook oog voor de betekenisvolle rol die ouderen en personen met zorgnoden zelf kunnen opnemen in de toekomst.

– **Maak werk van een sterk lokaal mantelzorgbeleid:** Zorg dat elke mantelzorger toegang heeft tot de nodige informatie, kwalitatieve en betaalbare ondersteuning en garandeer een voldoende groot aanbod van gezinszorg en respijtzorg zodat mantelzorgers van alle leeftijden zich erkend en ondersteund voelen. Ga in dialoog met mantelzorgers en professionals waar je als lokaal bestuur het verschil kunt maken.

– **Plaats de aanpak van ouderenmis(be)handeling op de agenda:** Ouderenmis(be)handeling is vandaag nog te veel een verborgen probleem. Vaak wordt het verzwegen door de oudere zelf en niet opgemerkt of herkend door de omgeving. De aanpak vraagt lokaal een sterke intersectorale samenwerking. Neem daar als lokaal bestuur een trekkersrol in op.

– **Bouw aan een dementievriendelijke omgeving:** In een dementievriendelijke omgeving krijgen personen met dementie en hun mantelzorgers volop kansen om te blijven participeren. Treed in dialoog om hun ervaringen te capteren, participatiekansen op maat te creëren en een zorgaanbod uit te bouwen dat optimaal inspeelt op hun uiteenlopende noden en verwachtingen

8 – Zet extra stappen in de strijd tegen armoede

14% van de Vlaamse 65-plussers leeft in een huishouden met een inkomen onder de armoederisicodrempel (Statistiek Vlaanderen, 2022). Dit percentage is hoger in vergelijking met de jongere leeftijdsgroepen. Uit onderzoek (Statistiek Vlaanderen, 2022) blijkt ook dat 1 op 10 ouderen gebruik moet maken van spaargeld om rond te komen. Ontluisterende cijfers, oud worden in armoede brengt immers kwetsbaarheden en gezondheidsrisico's met zich mee, belemmert de actieve participatie aan de samenleving en vergroot het risico op sociale uitsluiting.

– **Zorg voor een betere toeleiding naar rechten en ondersteuning:** Ga samen met financieel kwetsbare ouderen na welke sociale ondersteuning en tegemoetkomingen weinig gebruikt worden en waarom. Zorg voor een sterk geïntegreerd breed onthaal dat zowel een laagdrempelig fysiek aanspreekpunt vormt waar ouderen terecht kunnen met vragen en problemen, als een uitvalbasis waarbij hulp- en dienstverleners zelf de eerste stap naar ouderen in een kwetsbare situatie zetten. Werk hiervoor samen met ervaringsdeskundigen, vrijwilligers, brugfiguren, verenigingen, ...

9 – Tot slot

Ons memorandum is geen eisenbundel, maar een leidraad, om de positieve punten die er nu al zijn, verder uit te bouwen en enkele punten onder uw aandacht te brengen.

We hopen op een constructieve samenwerking met het nieuwe beleid.

Ons memorandum wordt ondersteunt door de leden van de seniorenraad en de seniorenverenigingen (NEOS, OKRA, SAMANA, S- PLUS)

De seniorenraad